

Blaž Setnikar in julija / Foto: Tina Dokl

Delati moraš s tistim, kar imaš

Besedilo: Igor Kavčič

Kategorija: **GG Plus** / nedelja, 20. oktober 2019 / 09:10

To je njegov najljubši stavek. Po njem se ravna tako v življenju kot v igralskem poklicu. **Blaž Setnikar**, prejemnik **nagrade julija** za najboljšega **igralca Prešernovega gledališča** v pretekli sezoni.

»Sam sem najbolj ponosen, kadar mi uspe ustvariti vlogo, ki stopa iz mojih lastnih okvirjev, ko me

V igralski poklic vas sicer ni vabila Julija, ampak Talija. A v letih, ko se mlad človek odloča, kaj bo v življenju počel, ste imeli »v igri« še marsikaj drugega. Nekoč ste dejali: »Ko sem bil otrok, sem si predstavljal, da bom astronaut, avtoprevoznik, moja tretja želja pa je bila, da bi postal igralec.«

Predvsem me je skozi otroštvo in mladost navduševal film. Takrat še ni bilo interneta in nisem mogel preveč izbirati, zato sem gledal tiste, ki se jih je dalo videti na televiziji. Očarala me je vsa ta magija filma – kako se nekaj posname, sestavi v celoto in kako iz koščkov nastane to, kar

režiser, soigralci in sam potek študija ženejo do tega, da presežem svoje omejitve.«

potem gledamo. Zanimalo me je to, zakaj tako velika ekipa ljudi na setu porabi ves dan za komaj tri minute filma.

Sicer pa se v mladosti, ki je po vrhu še nekoliko vihrava, človek težko kar sprjazni z neko dokončno odločitvijo. Z gledališčem takrat niti še nisem imel tolikšnega stika, da bi me na vsak način neslo v njegove vode, niti si nisem predstavljal, kako širok pojem je to lahko.

Dve leti ste tako preživeli ob študiju ekonomije, eno leto filozofije in potem dobili priložnost igrati v ljubiteljskem Šentjakobskem gledališču ...

Takrat sem začel študij filozofije na Filozofski fakulteti. Dokaj hitro sem tudi dojel, da se precej sošolcev v študiju bolje znajde kot jaz. Medtem sem res, v sicer veliki zasedbi, dobil za začetnika precej vidno vlogo v Šentjakobskem gledališču in se čez noč odločil, da se pri 23 vpišem na akademijo. Pozanimal sem se, kako je s sprejemnimi izpiti, in jih uspešno opravil.

V prvem poizkusu?

V prvem poizkusu. Saj nisem šel kar tako »na blef«, dobil sem nekaj nasvetov in se dobro pripravil. Bil sem precej neobremenjen in temu, ali bom uspel ali ne, nisem pripisoval nekega usodnega pomena. Obrazi, ki so sedeli v komisiji, me v primerjavi s preostalimi kandidati niso plašili, saj večine niti nisem poznal. Veliko bolj sem užival, kot pa razmišljal o tem, ali je to, kar sem pokazal, v redu ali ne. Ko pa si enkrat na akademiji, se 24 ur na dan ukvarjaš s študijem in ta te posrka vase. Nikoli sicer ne veš, v kaj se boš razvil. Ni recepta, pomaga pa, če si delaven, če se trudiš pridobiti čim več znanja in si hkrati zvest samemu sebi ter ob tem opazuješ spremembe, ki se dogajajo in so doprinos k tvoji kreativnosti.

In v tem ste bili vztrajni kot prenekateri lik iz Cankarjevih del?

Sem precej trmast. Včasih, ko se za nekaj odločim, pri tem vztrajam ne glede na ceno. V zadnjih letih sem se pri delu v gledališču, pri filmu, na televiziji, naučil, da je potrpežljivost, kot pravijo, božja mast. Včasih je treba počakati na pravi trenutek. Ne morem reči, da v življenju nimam načrtanih jasnih pravil in da se ne držim nekih načel, ampak vedno si rečem: nikoli ne reci nikoli, saj ne veš, kam te bo pripeljalo življenje, kakšni dogodki bodo sledili, kateri ljudje se bodo pojavili ... Menim, da se moramo ljudje učiti od drugih in včasih dopustiti, da nas do neke mere lahko prevzame tudi način razmišljanja, ki je mogoče v nasprotju z našim. Saj s tem nismo zatajili sebe, le v naslednjo fazo smo preskočili. S tem rastemo.

Glede na to, da včasih potrebujem čas, da pridem do nekih spoznanj, si rečem, da sem »late bloomer«, a ti vedno zacvetijo, ko je pravi trenutek.

Po vašem prvem angažmaju, ko ste nekaj let igrali v ansamblu SLG Celje, ste pred prihodom v Prešernovo gledališče nekaj časa bili »na svobodi« ...

V času mojega odhoda iz celjskega gledališča sem bil povabljen k predstavi v Mali Drami, ki sta ji sledili še dve predstavi v SNG Drama, Iliado občasno še igramo, v prihodnjem tednu na primer gostujemo na Poljskem. Isto leto me je pot večkrat zanesla v London, kjer sem dobil agentko in se malo podučil o poslovni plati igralskega poklica. Na zahodu so »na svobodi« vsi igralci, kar zahteva neprestano proaktivnost, avdicije, izpopolnjevanja. Vedeti moraš, kaj ponujaš, kakšne vloge glede na svoj videz sploh lahko dobiš, skoraj postaneš tržno blago. Ko so starejši kolegi tam videli moj življenjepis z vlogami iz prvih let po akademiji, so mi jasno dali vedeti, da tako raznolikih vlog tam ne igra skoraj nihče, sploh pa ne nekdo iz tujine, ki prihaja občasno.

Seveda med tem nisem prekinil vezi s slovenskim gledališčem in ponudba iz Kranja je prišla ravno ob pravem času.

Podobno bi veljalo tudi obratno. V štirih letih ste odigrali nekaj odmevnih vlog, v igran **Helverjeva noč, zdaj v Strahovih, **nagrado julija** pa vam je v veliki meri prinesla vloga Marka v predstavi **Ob zori s priredbami nekaterih Cankarjevih besedil**. Je bila vloga izziv ali tudi trpljenje, če vemo, kako igralsko in fizično naporna je?**

Trpljenje je v teatru dostikrat tudi sladko. Pride vloga, ob kateri se malo žreš, si v stresu in vidiš luč na koncu tunela, a ne veš, kako priti do tja ... Včasih takšno vlogo vzamem skorajda usodno resno in jo, namesto da bi jo pustil v službi, premlevam tudi v zasebnem življenju. Dostikrat ob oblikovanju vloge čustveno podlago ustvarijo tudi okoliščine, v katerih si v tisti fazi svojega življenja. Kadar pa se zasebno ne sklada s tistim, kar delaš v gledališču, se poskušaš odmakniti in poiskati navdih drugje, delaš s tistim, kar imaš. To je eden mojih ljubših stavkov.

Študij predstave *Ob zori* je bil zelo lep študij. Ne spomnim se natančno, kdaj je režiser Žiga Divjak dobil idejo o tekočem traku, je pa nas, igralce, ves čas zelo dobro poslušal in obratno smo tudi mi šli njegovim zamislim naproti. Ko smo prišli do tega, da bom več kot dvajset minut tekal na tekočem traku, sem mi je zdelo super. Vedno sem za kakšne take »norosti«.

Fizična kondicija je še najmanj, kar me obremenjuje, bolj je pomembno, kako povedati zgodbo, kako podati neka občutja in na oder prenesti Cankarjevo sočnost. Menim, da je predstava velik poklon Cankarju. Način pripovedovanja v uprizoritvi je sodoben, prav tako kadriranje pri ubesedovanju posameznih zgodb, čustva so močna. Igra je celo bolj cankarjevska, kot je on sam.

Ali igralci, ko vam vodstvo gledališča predstavi novo sezono, lahko predvidite, kateri liki ob posameznih režiserjih čakajo prav vas?

Smo majhen ansambel in nasploh smo vsi v gledališču zelo močno povezani, kar je zelo pomembno. Kaj bom igral v prihajajoči sezoni, se redko sprašujem za več kot eno vlogo vnaprej.

Pravzaprav ni vloga tista, ki ti pove, kako ploden ali stresen bo študij predstave in kako dobro jo boš naredil. Vloga je temelj, na katerem začneš ustvarjati, drugo pa pride skupaj s preostalo zasedbo, celotno ekipo. Pomembno je, kako dihaš z drugimi in oni s tabo. Znan igralski rek pravi, da v gledališču ni velikih vlog. Včasih za kakšno vlogo sploh ne veš, kako bi se je lotil, pa se ob krasnem študiju izkaže za pravi užitek, ki ga nisi pričakoval.

So takšne vloge?

Seveda so. Nekatere vloge in njihove študije imaš raje kot druge, odvisno pa je od igralca, kaj mu je merilo: velikost vloge, dober odnos z ekipo, kako se ti vloga zliva z zasebnim življenjem ... Sam sem najbolj ponosen, kadar mi uspe ustvariti vlogo, ki stopa iz mojih lastnih okvirjev, ko me režiser, soigralci in sam potek študija ženejo do tega, da presežem svoje omejitve.

V **Prešernovem gledališču ste doslej oblikovali enajst različnih vlog. Zanimivo – imate kar visok odstotek takih, ko umrete ali vas ubijejo ...**

Najpreštejem (preveri na mobilnem telefonu, op. a.). Zame je bilo »usodnih« sedem predstav, torej v več kot polovici predstav moji liki ne doživijo konca. Čeprav se mi to zgodi vsaj enkrat do dvakrat na sezono, pa nobena od teh smrti ni uprizorjena enako, ker gre za žanrsko tako raznolike predstave.

Pri 36 ste v letih, ko se mogoče odloča, kaj boste še počeli v nadaljevanju kariere, boste ostali v majhnem kranjskem ansamblu, iskali večjo sredino, mogoče spet pot v film ...

To je najbolj osebno vprašanje, še sam sebi ne bi znal odgovoriti nanj. Ni pravil. Težko karkoli rečem s pozicije, v kateri sem ta trenutek. Tukaj se dobro počutim, rad delam s svojimi kolegi, ustvarjamo dobre predstave in ugotovil sem, kako pomembno je za igralčevo delo, da je okrog njega čim manj pritiskov in je v okolju, kjer si ne dela lastnih bremen. Seveda nameravam nadaljevati delo tudi na filmu in televiziji. O prihodnosti je težko govoriti, saj kot sem rekel, nikoli ne veš, kako se zapelje življenje. Dobro je, da počneš stvari, ki te osrečujejo, včasih pa je prav, da tudi tvegaš.

Glede na to, da ste se v življenju lotili že marsičesa ...

V mladosti sem odlično risal, naredil izpit za čoln in za uporabo orožja, treniral karate in jiu-jitsu, skočil s padalom, malo igram kitaro, klavir, nasploh obožujem instrumente ... Verjetno brez gledališča res ne bi bilo konec sveta, si pa ta trenutek res ne predstavljam, da bi počel kaj drugega.